

Biến động kinh tế trong ngắn hạn

Chương V

Mô hình
tổng cung – tổng cầu

Các biến động kinh tế ngắn hạn

- Hoạt động kinh tế biến động từ năm này sang năm khác.
  - Sản lượng hàng hóa và dịch vụ ở hầu hết các năm đều tăng lên.
  - Bình quân trong hơn nửa thế kỷ qua, sản lượng của nền kinh tế Hoa Kỳ tính theo GDP thực đã tăng khoảng 3%/năm.
  - Nền kinh tế Hoa Kỳ cũng trải qua một số năm thu hẹp thay vì tăng trưởng.

Các biến động kinh tế ngắn hạn

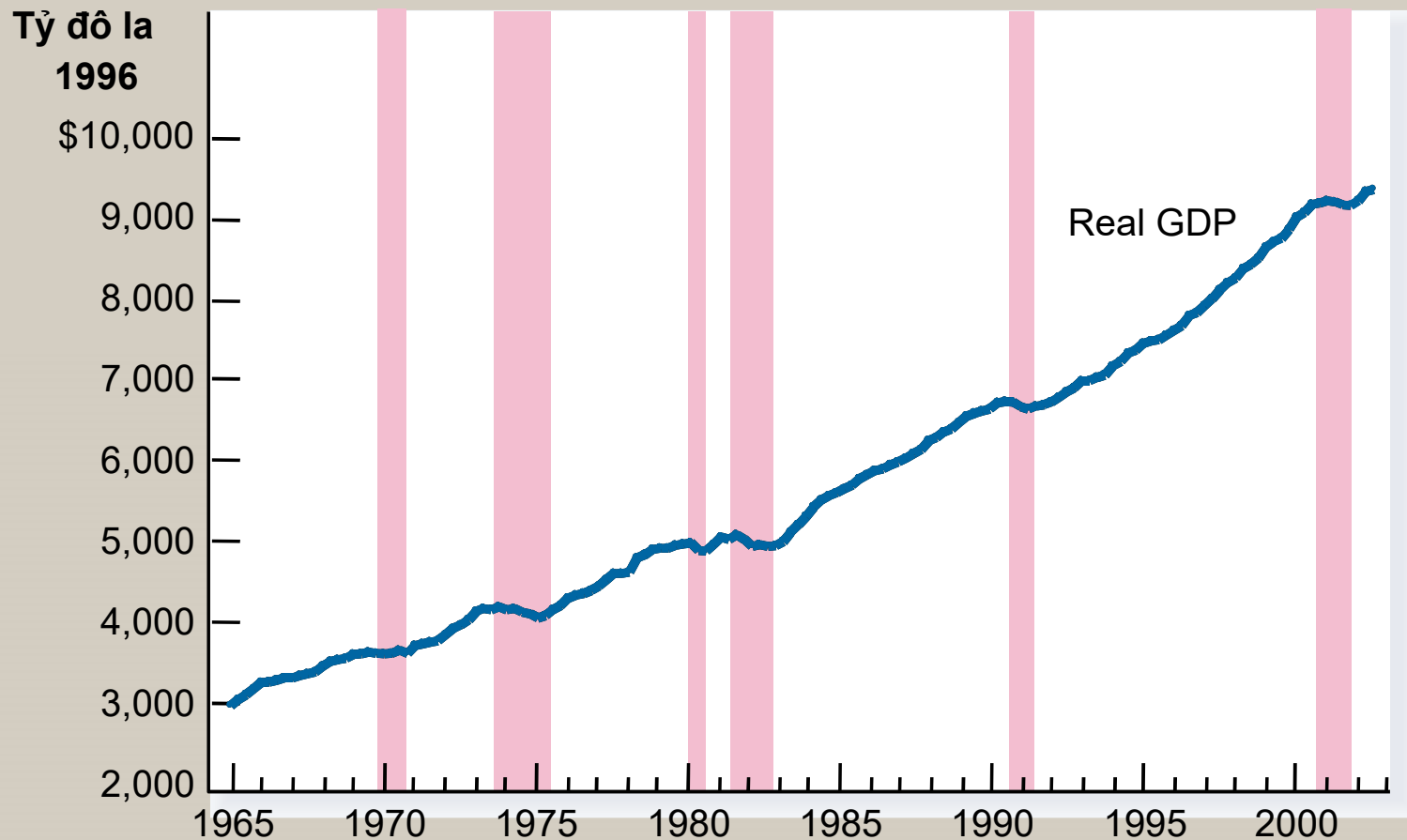
- **Suy thoái** (*recession*) là giai đoạn mà thu nhập thực giảm và thất nghiệp tăng.
- **Trì trệ** (*depression*) là suy thoái nghiêm trọng.

Ba dữ kiện quan trọng về biến động kinh tế

- Biến động kinh tế là bất thường và không thể dự báo.
  - Những biến động của nền kinh tế thường được gọi là *chu kỳ kinh doanh (business cycle)*.
- Đa số các biến kinh tế vĩ mô cùng biến động.
- Khi sản lượng giảm thì thất nghiệp tăng.

Hình 1 Bức tranh biến động kinh tế trong ngắn hạn của Mỹ

(a) GDP thực

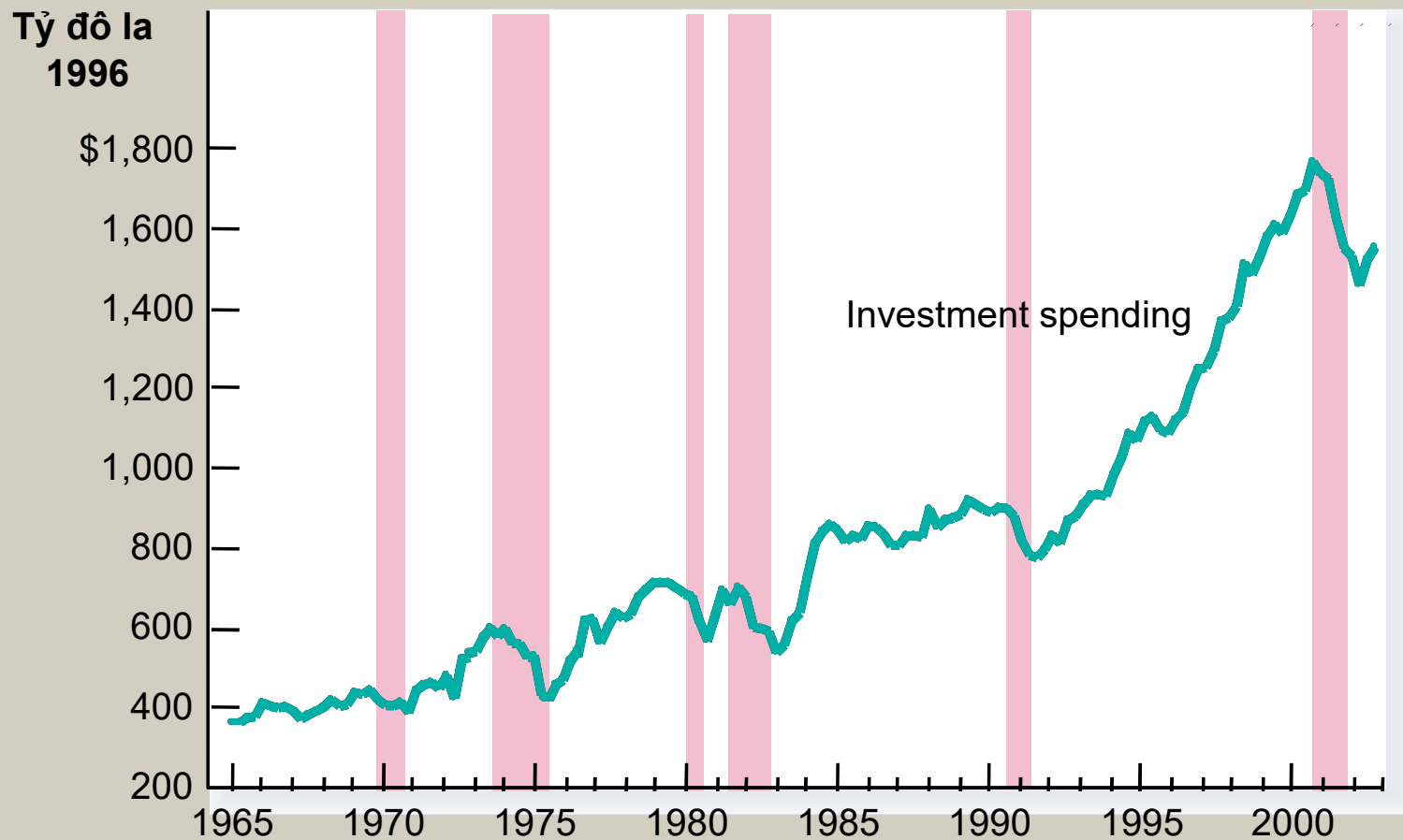

Ba dữ kiện quan trọng về biến động kinh tế

- Đa số các biến kinh tế vĩ mô cùng biến động.
  - Đa số các biến số kinh tế vĩ mô dùng để đo lường các loại thu nhập, chi tiêu hay sản xuất, đều biến động cùng với nhau.
  - Mặc dù nhiều biến số kinh tế vĩ mô cùng biến động, mức độ biến động của chúng là khác nhau.

Hình 1 Bức tranh biến động kinh tế trong ngắn hạn của Mỹ

(b) Chi tiêu đầu tư

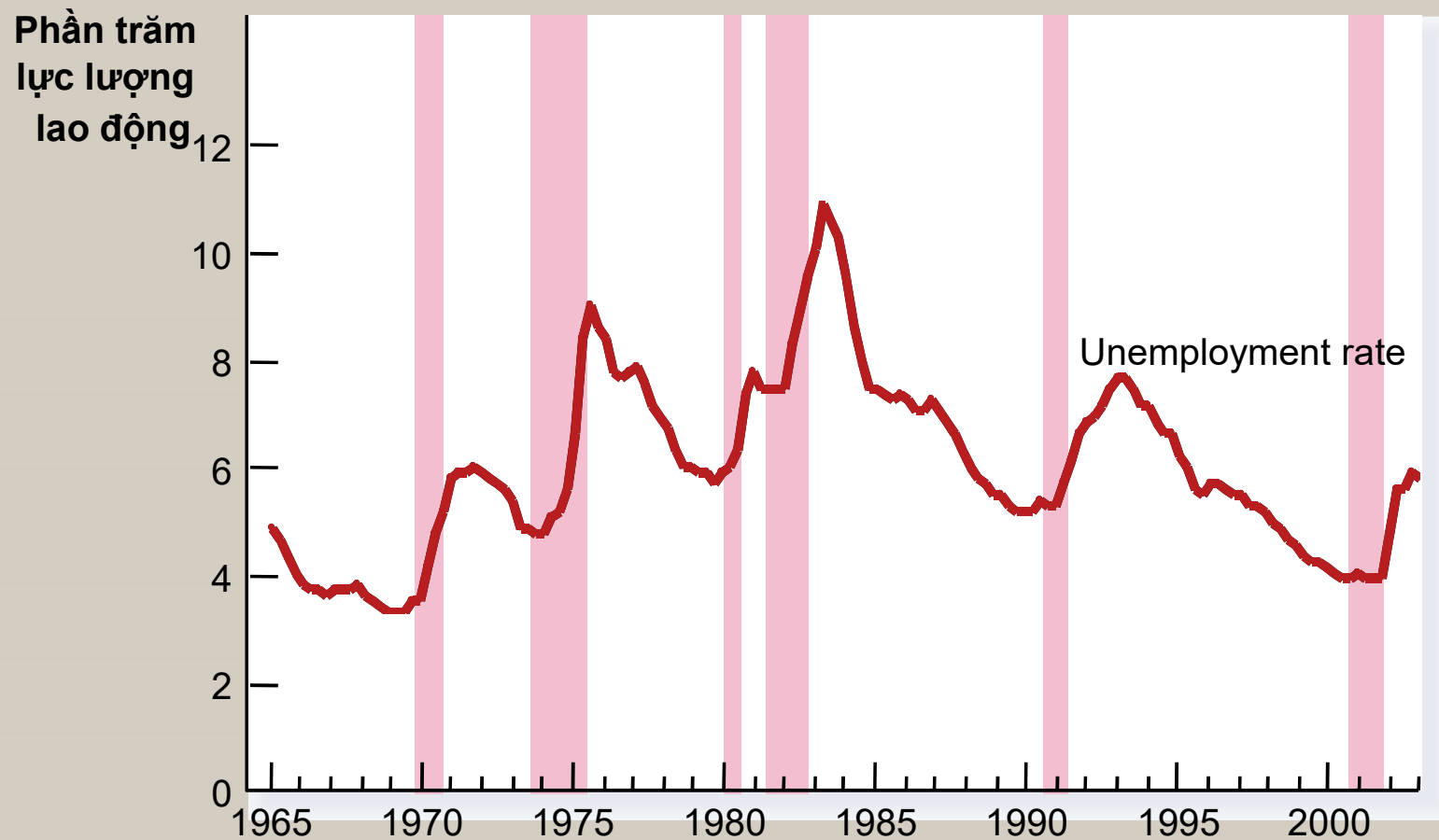

Ba dữ kiện quan trọng về biến động kinh tế

- Khi sản lượng giảm thì thất nghiệp tăng.
  - Những thay đổi trong GDP thực có quan hệ nghịch biến với những thay đổi trong tỷ lệ thất nghiệp.
  - Trong các đợt suy thoái, tỷ lệ thất nghiệp đều gia tăng đáng kể.

Hình 1 Bức tranh biến động kinh tế trong ngắn hạn của Mỹ

(c) Tỷ lệ thất nghiệp

KIỂM TRA NHANH

- *Liệt kê và thảo luận ba dữ kiện quan trọng về những biến động kinh tế.*

Giải thích biến động kinh tế ngắn hạn

- Những giả định của kinh tế học cổ điển
  - Sự phân đôi cổ điển: là sự tách rời giữa các biến số thực (những biến số đo lường số lượng hay giá tương đối) và các biến danh nghĩa (các biến số đo lường dưới hình thức tiền).
  - Tính trung lập của tiền: những thay đổi của cung tiền tác động đến các biến danh nghĩa chứ không tác động đến các biến số thực.

Giải thích biến động kinh tế ngắn hạn

- Ngắn hạn khác với dài hạn như thế nào
  - Đa số các nhà kinh tế tin rằng lý thuyết cổ điển mô tả thế giới trong dài hạn chứ không phải trong ngắn hạn.
    - Vượt qua khỏi *một giai đoạn nhiều năm*, thì những thay đổi của cung tiền sẽ tác động lên giá cả và các biến số danh nghĩa khác chứ không phải những biến số thực như GDP thực và thất nghiệp.
    - Giả định về sự trung tính của tiền không còn phù hợp khi nghiên cứu những thay đổi *qua từng năm* trong nền kinh tế.

Mô hình cơ bản về biến động kinh tế

- Hai biến số được sử dụng để phát triển mô hình phân tích những biến động ngắn hạn:
  - Sản lượng hàng hóa và dịch vụ của nền kinh tế, được đo lường bằng GDP thực.
  - Mức giá bình quân, đo bằng CPI hay chỉ số giảm phát GDP.

Mô hình cơ bản về biến động kinh tế

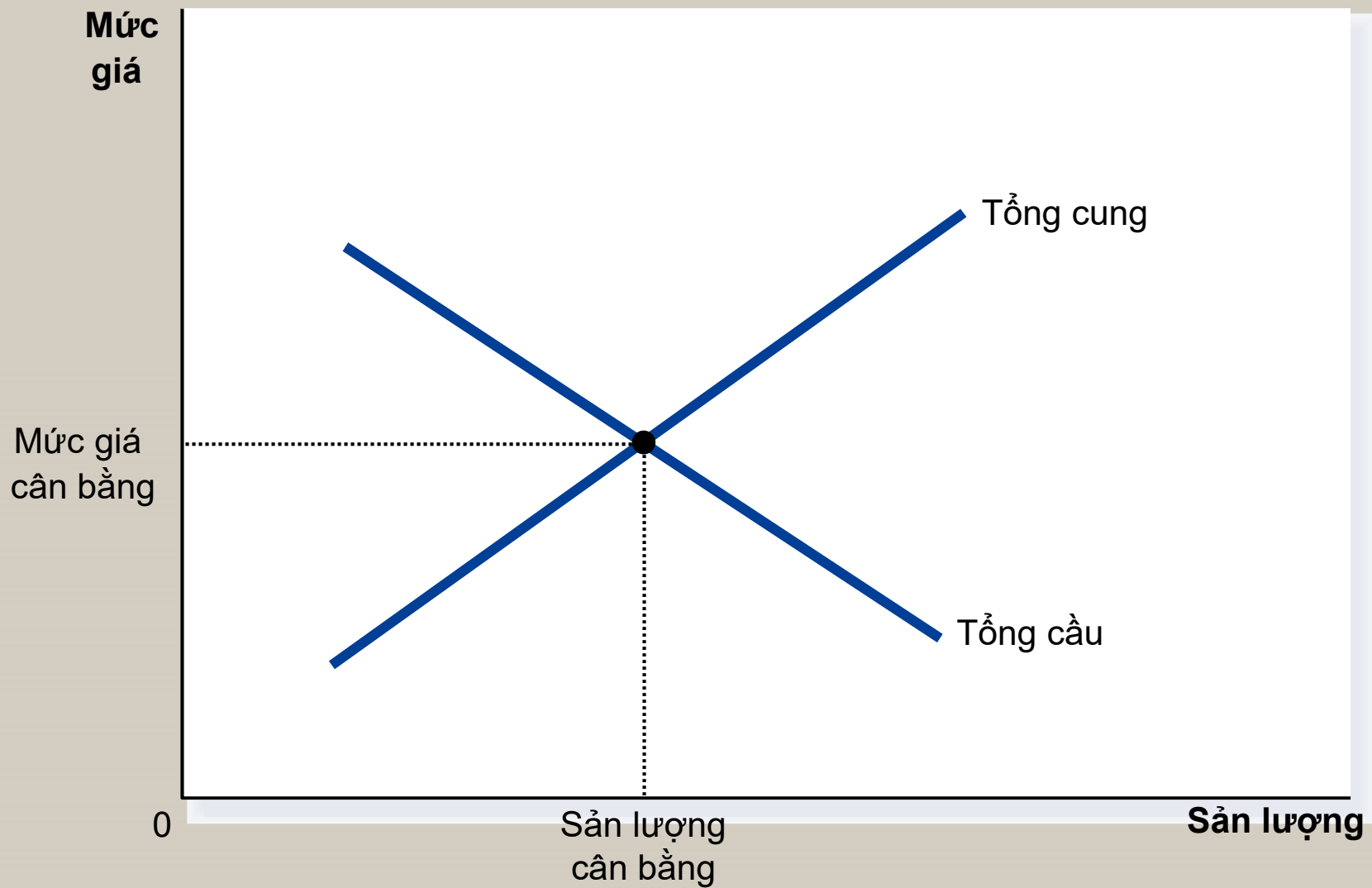
- Mô hình cơ bản về *tổng cầu (Aggregate Demand)* và *tổng cung (Aggregate Supply)*
  - Các nhà kinh tế sử dụng *mô hình tổng cầu và tổng cung (model of aggregate demand and aggregate supply)* để phân tích những biến động ngắn hạn trong các hoạt động kinh tế xung quanh xu hướng dài hạn của chúng.

Mô hình tổng cầu và tổng cung

- *Đường tổng cầu (aggregate-demand curve)* thể hiện lượng hàng hóa và dịch vụ mà hộ gia đình, doanh nghiệp, chính phủ và người tiêu dùng nước ngoài muốn mua ở mỗi mức giá.
- *Đường tổng cung (aggregate-supply curve)* thể hiện lượng hàng hóa và dịch vụ mà doanh nghiệp chọn để sản xuất và bán ra ở mỗi mức giá.

Hình 2 Tổng cầu và tổng cung

KIỂM TRA NHANH

- *Hành vi trong ngắn hạn của nền kinh tế khác với hành vi trong dài hạn như thế nào?*
- *Vẽ mô hình tổng cầu và tổng cung. Các biến số trên hai trục tọa độ là gì?*

Đường tổng cầu

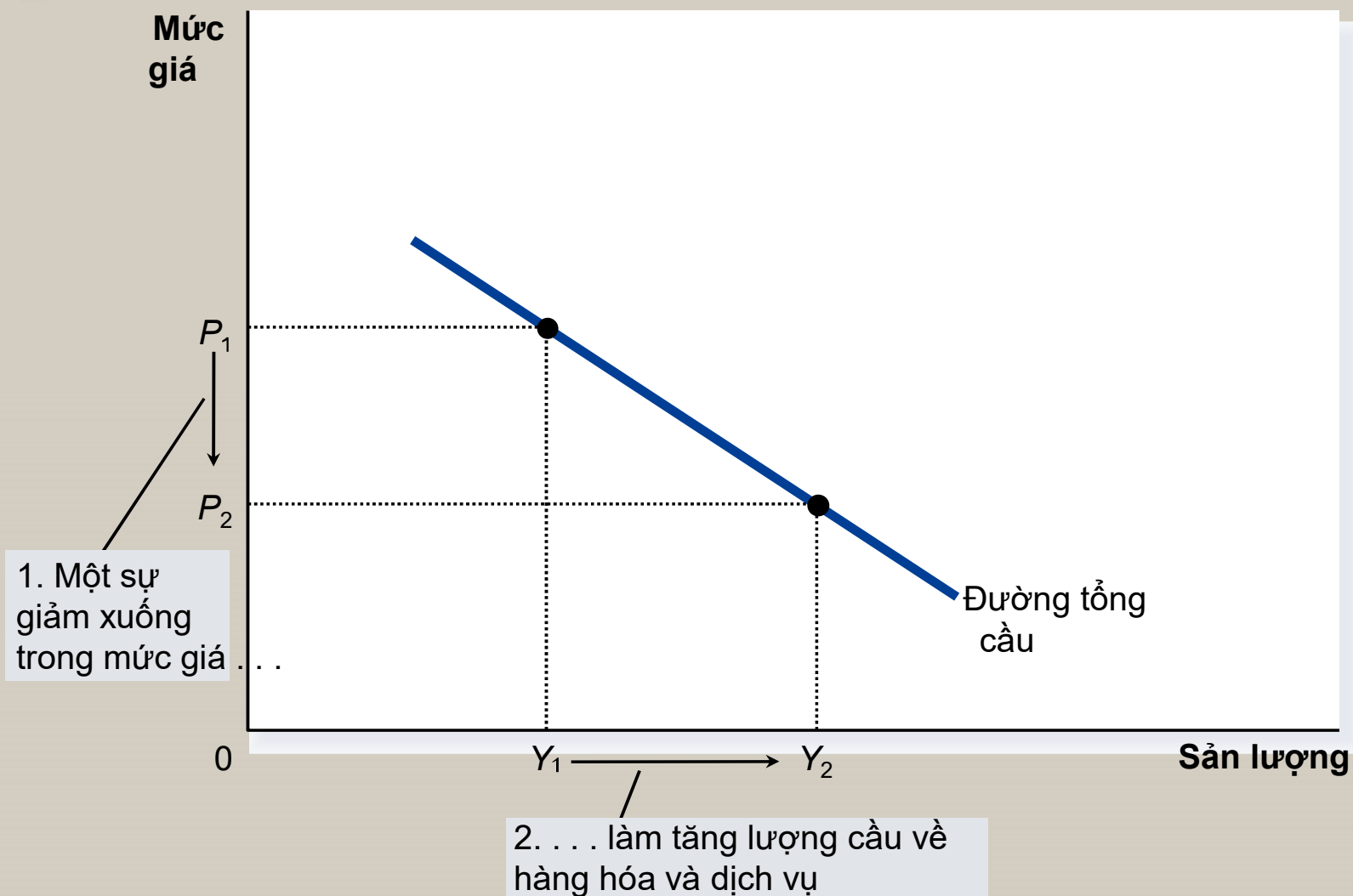
- Đường tổng cầu cho biết lượng cầu hàng hóa và dịch vụ trong nền kinh tế ở một mức giá bất kỳ.
- Đường tổng cầu có dạng dốc xuống.

Đường tổng cầu

- Bốn thành phần của GDP (Y) đóng góp vào tổng cầu hàng hóa và dịch vụ.

$$Y = C + I + G + NX$$

Hình 3 Đường tổng cầu

Tại sao đường tổng cầu dốc xuống

- Mức giá và tiêu dùng: Hiệu ứng của cải
- Mức giá và đầu tư: Hiệu ứng lãi suất
- Mức giá và xuất khẩu ròng: Hiệu ứng tỷ giá hối đoái

Tại sao đường tổng cầu dốc xuống

- Mức giá và tiêu dùng: Hiệu ứng của cải
  - Mức giá giảm làm tăng giá trị thực của đồng tiền và làm cho người tiêu dùng giàu có hơn, do đó khuyến khích họ chi tiêu nhiều hơn.
  - Sự gia tăng chi tiêu tiêu dùng có nghĩa là lượng cầu hàng hóa và dịch vụ cao hơn.

Tại sao đường tổng cầu dốc xuống

- Mức giá và đầu tư: Hiệu ứng lãi suất
  - Mức giá giảm làm giảm lãi suất, khuyến khích chi tiêu nhiều hơn cho hàng hóa đầu tư.
  - Chi tiêu đầu tư tăng lên có nghĩa là lượng cầu hàng hóa và dịch vụ cũng tăng lên.

Tại sao đường tổng cầu dốc xuống

- Mức giá và xuất khẩu ròng: Hiệu ứng tỷ giá hối đoái
  - Khi mức giá của Hoa Kỳ giảm xuống làm cho lãi suất của Hoa Kỳ giảm, giá trị thực của đô la trên thị trường ngoại hối cũng giảm. Sự giảm giá này kích thích xuất khẩu ròng.
  - Xuất khẩu ròng tăng lên có nghĩa là lượng cầu hàng hóa và dịch vụ cũng tăng lên.

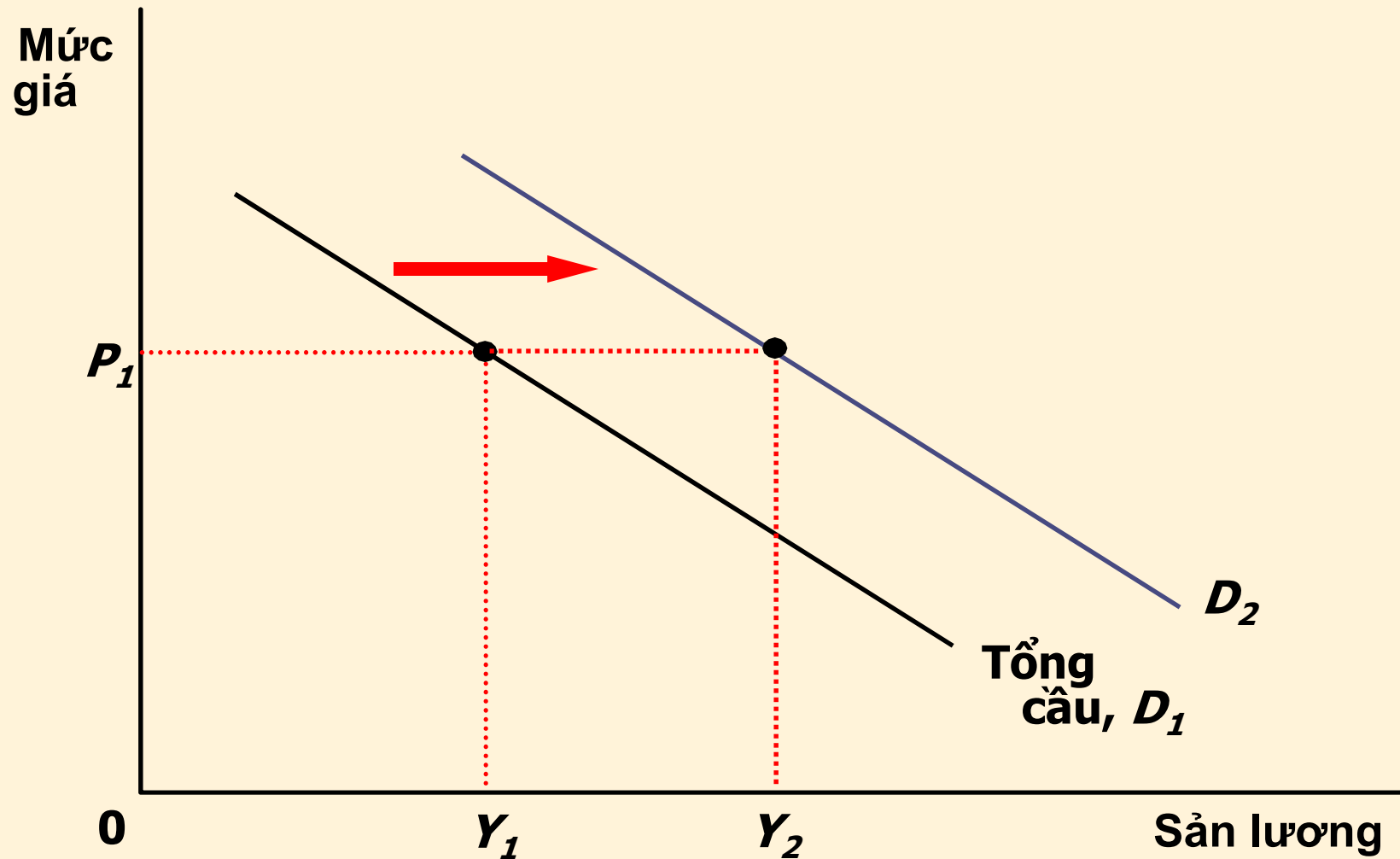
Tại sao đường tổng cầu có thể dịch chuyển

- Độ dốc đi xuống của đường tổng cầu cho thấy mức giá giảm làm tăng tổng lượng cầu hàng hóa và dịch vụ.
- Tuy nhiên, có nhiều yếu tố khác tác động lên lượng cầu hàng hóa và dịch vụ ở một mức giá cho trước.
- Khi một trong những yếu tố này thay đổi, lượng cầu hàng hóa và dịch vụ ở mỗi mức giá sẽ thay đổi, và đường tổng cầu dịch chuyển.

Tại sao đường tổng cầu có thể dịch chuyển

- Sự dịch chuyển có thể do:
  - Tiêu dùng
  - Đầu tư
  - Chi tiêu chính phủ
  - Xuất khẩu ròng

Sự dịch chuyển đường tổng cầu

Tại sao đường tổng cầu có thể dịch chuyển

- Những dịch chuyển xuất phát từ thay đổi của tiêu dùng:
  - Bất kỳ một biến cố nào làm thay đổi mức tiêu dùng của người dân tại một mức giá cho trước đều làm dịch chuyển đường tổng cầu.
  - Khi chính phủ giảm *thuế*, sẽ khuyến khích người dân chi tiêu nhiều hơn, do đó đường tổng cầu dịch chuyển sang phải.
  - Khi chính phủ tăng *thuế*, người dân cắt giảm chi tiêu và đường tổng cầu dịch sang trái.

Tại sao đường tổng cầu có thể dịch chuyển

- Những dịch chuyển xuất phát từ thay đổi của đầu tư:
  - Bất kỳ biến cố nào làm thay đổi mức độ đầu tư của doanh nghiệp ở một mức giá cho trước đều làm dịch chuyển đường tổng cầu.
  - Sự gia tăng *cung tiền* làm giảm lãi suất trong ngắn hạn. Lãi suất giảm kích thích chi tiêu đầu tư và dịch chuyển đường tổng cầu sang phải.
  - *Cung tiền* giảm làm tăng lãi suất, giảm chi tiêu đầu tư và do đó dịch chuyển đường tổng cầu sang trái.

Tại sao đường tổng cầu có thể dịch chuyển

- Những dịch chuyển xuất phát từ thay đổi chi tiêu mua sắm của chính phủ:
  - Cách trực tiếp để các nhà hoạch định chính sách dịch chuyển đường tổng cầu là thông qua hoạt động mua sắm của chính phủ.
  - Khi chính phủ giảm chi tiêu, đường tổng cầu dịch sang trái.
  - Khi chính phủ tăng chi tiêu, đường tổng cầu dịch sang phải.

Tại sao đường tổng cầu có thể dịch chuyển

- Những dịch chuyển xuất phát từ thay đổi của xuất khẩu ròng:
  - Bất kỳ sự kiện nào làm thay đổi xuất khẩu ròng ở mức giá cho trước đều làm dịch chuyển tổng cầu.
  - Xuất khẩu ròng có thể thay đổi vì các nhà đầu cơ quốc tế khuấy động tỷ giá hối đoái:
    - Chẳng hạn, các nhà đầu cơ mất niềm tin vào các nền kinh tế nước ngoài và muốn chuyển dịch một số tài sản của họ vào nền kinh tế Hoa Kỳ. Khi làm như vậy, họ đã đẩy giá trị đô la Hoa Kỳ tăng lên trên thị trường ngoại hối. Xuất khẩu ròng giảm, đường tổng cầu dịch chuyển sang trái.

Tóm tắt đường tổng cầu

- **Tại sao đường tổng cầu dốc xuống?**
  - *Hiệu ứng của cải:* Mức giá thấp hơn làm tăng của cải thực, kích thích chi tiêu tiêu dùng.
  - *Hiệu ứng lãi suất:* Mức giá thấp hơn làm giảm lãi suất, kích thích chi tiêu đầu tư.
  - *Hiệu ứng tỷ giá hối đoái:* Mức giá thấp hơn khiến tỷ giá hối đoái thực giảm giá, kích thích chi tiêu cho xuất khẩu ròng.

Tóm tắt đường tổng cầu

- **Tại sao đường tổng cầu dịch chuyển?**
  - *Dịch chuyển do thay đổi của tiêu dùng:* Một sự kiện khiến người tiêu dùng chi tiêu nhiều hơn ở một mức giá cho trước (giảm thuế, thị trường chứng khoán bùng nổ) sẽ dịch chuyển đường tổng cầu sang phải. Một sự kiện khiến người tiêu dùng chi tiêu ít hơn ở một mức giá cho trước (tăng thuế, thị trường chứng khoán sụt giảm) sẽ dịch chuyển đường tổng cầu sang trái.

Tóm tắt đường tổng cầu

- **Tại sao đường tổng cầu dịch chuyển?**
  - *Dịch chuyển do thay đổi của đầu tư:* Một sự kiện khiến doanh nghiệp đầu tư nhiều hơn ở mức giá cho trước (như lạc quan về tương lai, lãi suất giảm do tăng cung tiền) sẽ dịch chuyển đường tổng cầu sang phải. Một sự kiện khiến doanh nghiệp đầu tư ít hơn ở mức giá cho trước (như bi quan về tương lai, lãi suất tăng do giảm cung tiền) sẽ dịch chuyển đường tổng cầu sang trái.

Tóm tắt đường tổng cầu

- **Tại sao đường tổng cầu dịch chuyển?**
  - *Dịch chuyển do thay đổi chi tiêu mua sắm của chính phủ:* Chính phủ tăng mua sắm hàng hóa và dịch vụ (như tăng chi tiêu quốc phòng và xây dựng đường cao tốc) sẽ dịch chuyển đường tổng cầu sang phải. Chính phủ giảm mua sắm hàng hóa và dịch vụ (như giảm chi tiêu quốc phòng và giảm xây dựng đường cao tốc) sẽ dịch chuyển đường tổng cầu sang trái.

Tóm tắt đường tổng cầu

- **Tại sao đường tổng cầu dịch chuyển?**
  - *Dịch chuyển do thay đổi của xuất khẩu ròng:* Một sự kiện làm tăng chi tiêu cho xuất khẩu ròng ở mức giá cho trước (kinh tế hải ngoại khởi sắc, đầu cơ gây giảm giá tỷ giá) sẽ dịch chuyển đường tổng cầu sang phải. Một sự kiện làm giảm chi tiêu cho xuất khẩu ròng ở mức giá cho trước (kinh tế hải ngoại suy thoái, đầu cơ làm tăng giá tỷ giá) sẽ dịch chuyển đường tổng cầu sang trái.

KIỂM TRA NHANH

- *Giải thích ba lý do tạo ra độ dốc âm của đường tổng cầu.*
- *Cho một ví dụ về sự kiện làm dịch chuyển đường tổng cầu. Sự kiện này làm đường tổng cầu dịch chuyển theo hướng nào?*

Đường tổng cung

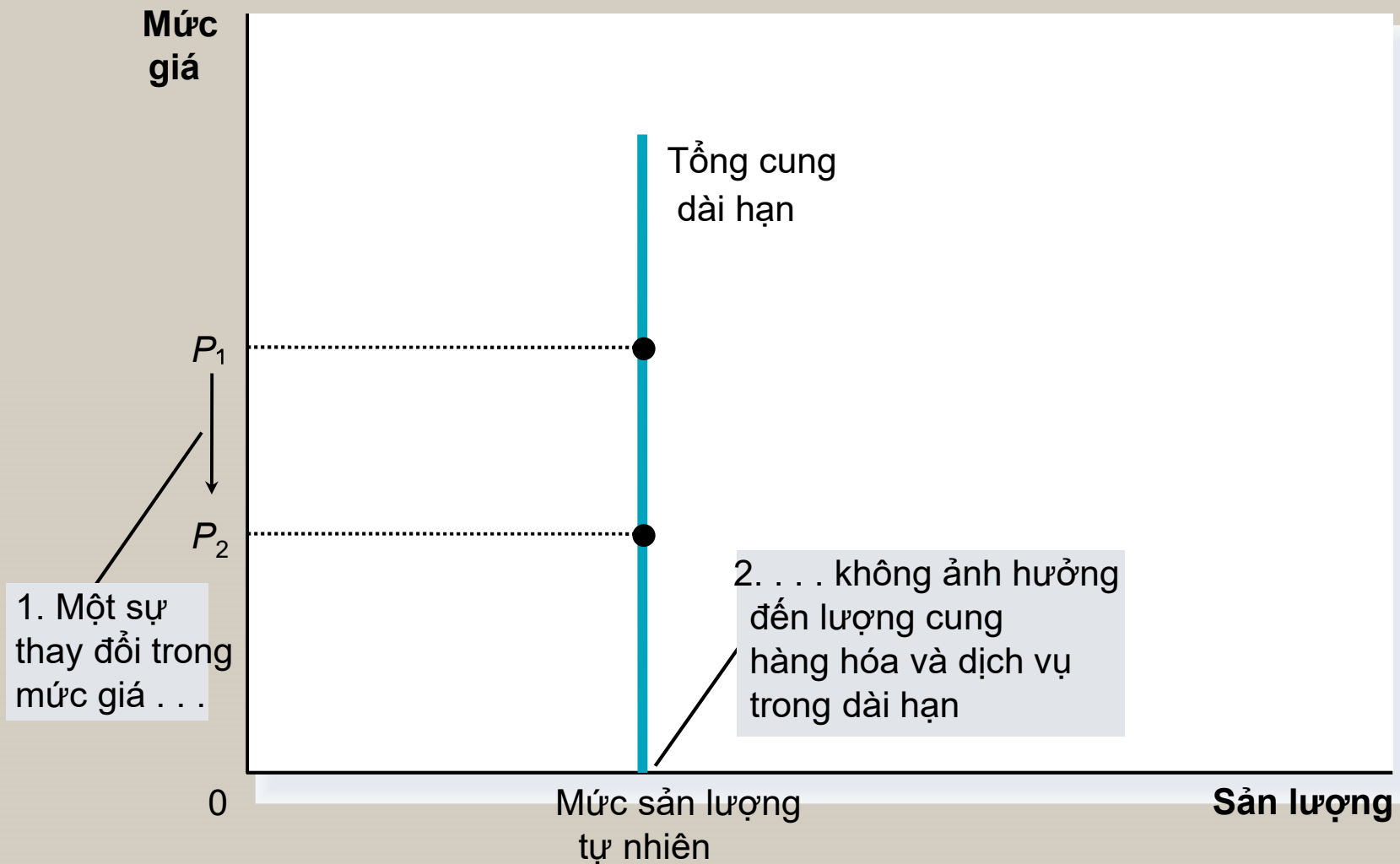
- Trong dài hạn, đường tổng cung có dạng *thẳng đứng*.
- Nhưng trong ngắn hạn, đường tổng cung *dốc lên*.

Tại sao đường tổng cung thẳng đứng trong dài hạn

- Trong dài hạn, sản lượng hàng hóa và dịch vụ của một nền kinh tế (GDP thực) phụ thuộc vào nguồn cung lao động, vốn và tài nguyên thiên nhiên, và vào công nghệ sẵn có để chuyển hóa những yếu tố sản xuất này thành hàng hóa và dịch vụ.
- Vì mức giá không ảnh hưởng lên các yếu tố dài hạn quyết định GDP thực, nên đường tổng cung dài hạn sẽ dốc đứng.

Hình 4 Đường tổng cung dài hạn

Đường tổng cung dài hạn

- Mức sản lượng dài hạn đôi khi được gọi là *sản lượng tiềm năng* (*potential output*) hay *sản lượng toàn dụng* (*full-employment output*).
- Nói một cách chính xác, chúng ta gọi đó là **mức sản lượng tự nhiên**. Mức sản lượng tự nhiên là mức sản lượng hàng hóa và dịch vụ mà nền kinh tế sẽ hướng đến đạt được trong dài hạn khi thất nghiệp ở tỷ lệ thông thường.

Tại sao đường tổng cung dài hạn dịch chuyển

- Bất kỳ sự thay đổi nào của nền kinh tế làm thay đổi mức sản lượng tự nhiên đều sẽ làm dịch chuyển đường tổng cung dài hạn.
- Sự chuyển dịch có thể được phân loại theo các nhân tố tác động đến sản lượng trong mô hình cổ điển.

Tại sao đường tổng cung dài hạn dịch chuyển

- Sự dịch chuyển xuất phát từ:
  - Lao động
  - Vốn
  - Tài nguyên thiên nhiên
  - Trình độ công nghệ

Tại sao đường tổng cung dài hạn dịch chuyển

- Những dịch chuyển xuất phát từ thay đổi của lao động
  - Khi lực lượng lao động tăng lên, đường tổng cung dài hạn dịch chuyển sang phải. Ngược lại, nếu lực lượng lao động giảm, đường tổng cung dài hạn dịch chuyển sang trái.
  - Vị trí của đường tổng cung dài hạn cũng phụ thuộc vào tỷ lệ thất nghiệp tự nhiên, do đó bất kỳ thay đổi nào của tỷ lệ thất nghiệp tự nhiên đều dịch chuyển đường tổng cung dài hạn.

Tại sao đường tổng cung dài hạn dịch chuyển

- Những dịch chuyển xuất phát từ thay đổi của vốn.
  - Một sự gia tăng trong tổng trữ lượng vốn của nền kinh tế sẽ làm tăng năng suất và theo đó là tăng lượng cung hàng hóa và dịch vụ. Kết quả, đường tổng cung dài hạn dịch sang phải.
  - Ngược lại, trữ lượng vốn của nền kinh tế giảm sẽ làm giảm năng suất và lượng cung hàng hóa và dịch vụ, đẩy đường tổng cung dài hạn sang trái.

Tại sao đường tổng cung dài hạn dịch chuyển

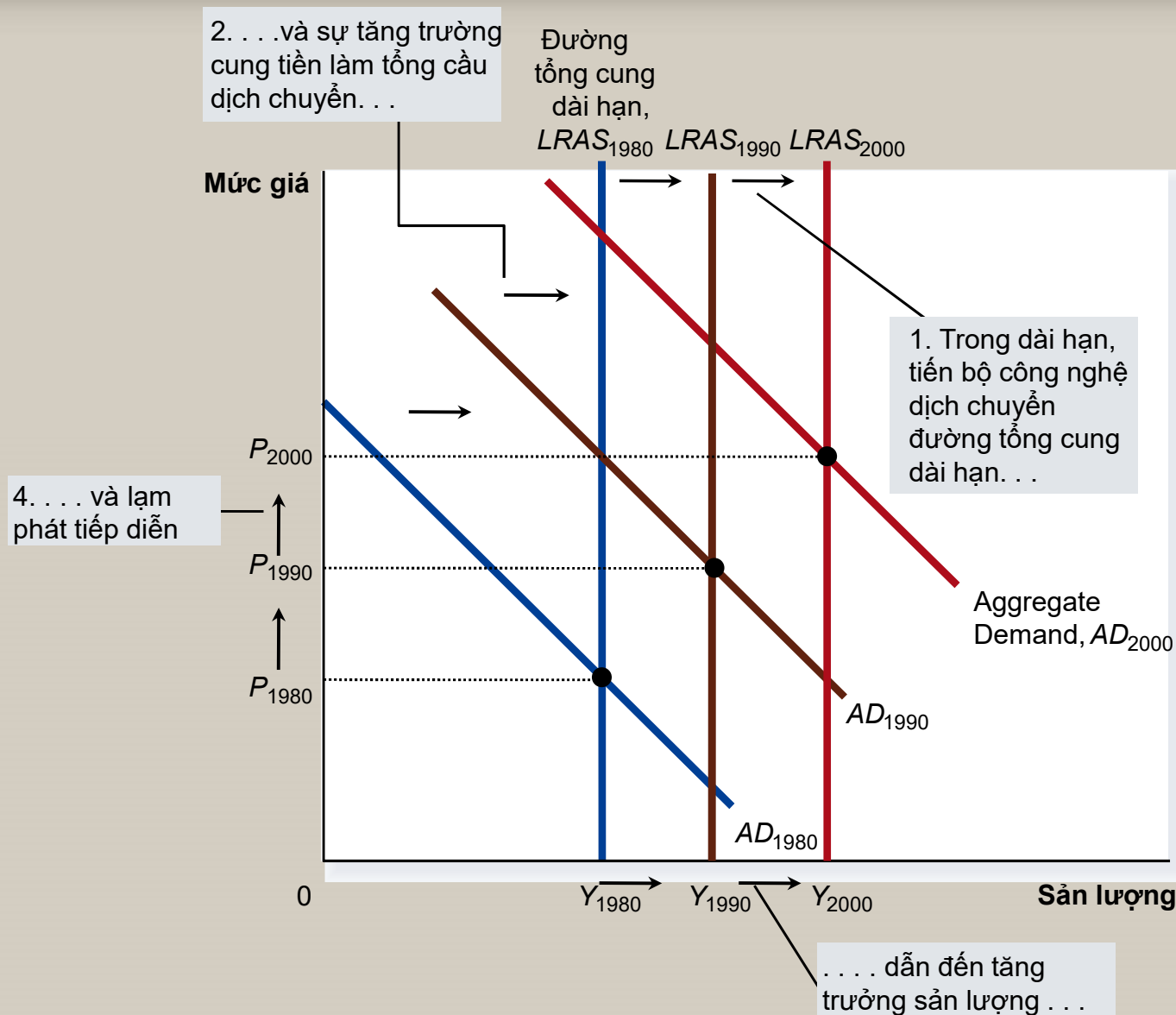
- Những dịch chuyển xuất phát từ thay đổi của tài nguyên thiên nhiên.
  - Hoạt động sản xuất của nền kinh tế phụ thuộc vào tài nguyên thiên nhiên như đất, khoáng sản và khí hậu.
  - Việc khám phá trữ lượng khoáng sản mới sẽ dịch chuyển đường tổng cung dài hạn sang phải.
  - Những biến đổi về thời tiết gây khó khăn cho nông nghiệp sẽ đẩy đường tổng cung dài hạn sang trái.

Tại sao đường tổng cung dài hạn dịch chuyển

- Những dịch chuyển xuất phát từ thay đổi của trình độ công nghệ.
  - Có lẽ lý do quan trọng nhất khiến nền kinh tế ngày nay sản xuất nhiều hơn so với một thế hệ trước đây chính là trình độ công nghệ của chúng ta đã tân tiến hơn. VD: việc phát minh ra máy tính đã cho phép chúng ta sản xuất nhiều hàng hóa và dịch vụ hơn từ lượng lao động, vốn và tài nguyên thiên nhiên cho trước. Khi việc sử dụng máy tính trở nên phổ biến khắp nền kinh tế thì đường tổng cung dài hạn dịch chuyển sang phải.

Hình 5 Tăng trưởng và lạm phát dài hạn trong mô hình tổng cầu và tổng cung

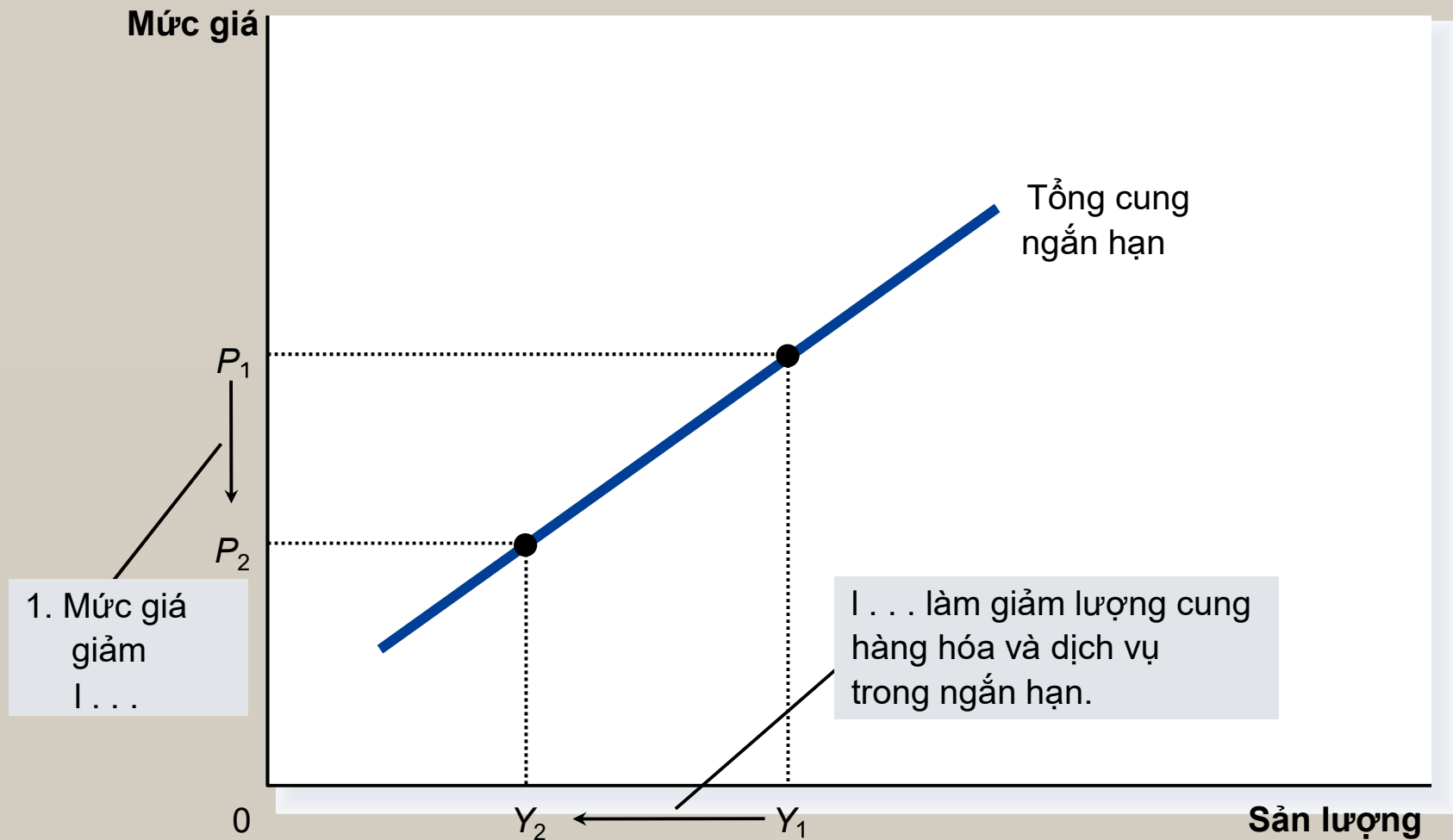
Sử dụng tổng cầu và tổng cung để minh họa tăng trưởng dài hạn và lạm phát

- Những biến động ngắn hạn của sản lượng và mức giá phải được xem như sự chệch hướng khỏi xu thế dài hạn của tăng trưởng sản lượng và lạm phát.

Tại sao đường tổng cung có độ dốc hướng lên trong ngắn hạn

- Trong ngắn hạn, một sự gia tăng mức giá chung trong nền kinh tế có xu hướng làm tăng lượng cung hàng hóa và dịch vụ.
- Mức giá giảm sẽ làm giảm lượng cung hàng hóa và dịch vụ.

Hình 6 Đường tổng cung ngắn hạn

Tại sao đường tổng cung có độ dốc hướng lên trong ngắn hạn

Ba lý thuyết:

- *Lý thuyết tiền lương kết dính (The Sticky-Wage Theory)*
- *Lý thuyết giá cả kết dính (The sticky – Price Theory)*
- *Lý thuyết về sự ngộ nhận (The Misperceptions Theory)*

Tại sao đường tổng cung có độ dốc hướng lên trong ngắn hạn

- Điểm chung của ba lý thuyết:
  - *Lượng cung sản lượng chệch khỏi mức dài hạn hay mức tự nhiên khi mức giá thực tế trong nền kinh tế chệch khỏi mức giá mà người dân kỳ vọng sẽ diễn ra.*
  - Khi mức giá tăng cao hơn mức kỳ vọng của người dân, thì sản lượng tăng cao hơn mức tự nhiên, và khi mức giá giảm thấp hơn mức kỳ vọng, thì sản lượng giảm thấp hơn mức tự nhiên.

Tại sao đường tổng cung có độ dốc hướng lên trong ngắn hạn

- Điểm chung của ba lý thuyết:

$$Y = Y^* + a.(P - P^e)$$

*Sản lượng cung ứng = Mức sản lượng tự nhiên +
 $ax(\text{Mức giá thực tế} - \text{Mức giá kỳ vọng})$*

Tại sao đường tổng cung có độ dốc hướng lên trong ngắn hạn

- Lý thuyết tiền lương kết dính
  - Tiền lương danh nghĩa chậm điều chỉnh, hay “kết dính” (cứng nhắc) trong ngắn hạn:
    - Tiền lương không điều chỉnh ngay lập tức trước sự giảm giá.
    - Mức giá thấp hơn làm cho việc thuê nhân công và sản xuất thu được ít lợi nhuận hơn.
    - Điều này khiến các doanh nghiệp thuê ít lao động hơn và giảm lượng sản phẩm cung ứng.

Tại sao đường tổng cung có độ dốc hướng lên trong ngắn hạn

- Lý thuyết giá cả kết dính:

Giá cả của một số hàng hóa và dịch vụ của một số doanh nghiệp điều chỉnh chậm chạp trước các điều kiện kinh tế đang thay đổi:

- Vì những doanh nghiệp đi sau này vẫn có giá quá cao, nên bị giảm doanh số.
- Doanh số giảm khiến các doanh nghiệp này cắt giảm sản xuất và giảm lao động.

Tại sao đường tổng cung có độ dốc hướng lên trong ngắn hạn

- Lý thuyết về sự ngộ nhận
  - Giả định mức giá chung giảm thấp hơn mức kỳ vọng của nhà cung ứng.
  - Khi nhà cung ứng thấy giá cả sản phẩm của mình giảm đi, họ sẽ tin một cách sai lầm là giá *tương đối* của hàng hóa giảm; nghĩa là họ có thể tin rằng giá của họ đã giảm so với giá cả khác trong nền kinh tế.
  - Những ngộ nhận này khiến các nhà cung ứng phản ứng trước mức giá thấp hơn bằng cách giảm lượng cung hàng hóa và dịch vụ.

Tại sao đường tổng cung ngắn hạn dịch chuyển

- Dịch chuyển xuất phát từ
  - Lao động
  - Vốn
  - Tài nguyên thiên nhiên
  - Công nghệ
  - Mức giá kỳ vọng

Tại sao đường tổng cung ngắn hạn dịch chuyển

- Mức giá kỳ vọng tăng sẽ làm giảm lượng cung hàng hóa và dịch vụ và đẩy đường tổng cung ngắn hạn sang trái.
- Mức giá kỳ vọng giảm sẽ làm tăng lượng cung hàng hóa và dịch vụ và đẩy đường tổng cung ngắn hạn sang phải.

Tóm tắt đường tổng cung ngắn hạn

- Tại sao đường tổng cung ngắn hạn dốc lên?
  - *Lý thuyết tiền lương kết dính*: Mức giá thấp ngoài dự kiến làm tăng tiền lương thực, do đó doanh nghiệp thuê ít lao động hơn và sản xuất hàng hóa và dịch vụ với số lượng nhỏ hơn.
  - *Lý thuyết giá cả kết dính*: Mức giá thấp ngoài dự kiến khiến một số doanh nghiệp có giá cả cao hơn mong đợi, gây áp lực giảm doanh số và buộc họ phải cắt giảm sản xuất.
  - *Lý thuyết về sự ngộ nhận*: Mức giá thấp ngoài dự kiến khiến các nhà cung ứng cho rằng mức giá tương đối củ họ đã giảm, dẫn đến giảm sản xuất.

Tóm tắt đường tổng cung ngắn hạn

- Tại sao đường tổng cung ngắn hạn dịch chuyển?
  - *Dịch chuyển do lao động thay đổi*: Khi lượng lao động sẵn có tăng lên (có thể do tỷ lệ thất nghiệp tự nhiên giảm) sẽ làm dịch chuyển đường tổng cung sang phải. Khi lượng lao động sẵn có giảm xuống (có thể do tỷ lệ thất nghiệp tự nhiên tăng) sẽ làm dịch chuyển đường tổng cung sang trái.
  - *Dịch chuyển do vốn thay đổi*: Khi vốn con người hay vốn vật chất tăng lên, sẽ làm dịch chuyển đường tổng cung sang phải. Khi vốn con người hay vốn vật chất giảm xuống, sẽ làm dịch chuyển đường tổng cung sang trái.

Tóm tắt đường tổng cung ngắn hạn

- Tại sao đường tổng cung ngắn hạn dịch chuyển?
  - *Dịch chuyển do tài nguyên thiên nhiên thay đổi:* Lượng tài nguyên sẵn có tăng lên sẽ dịch chuyển đường tổng cung sang phải. Ngược lại, trữ lượng tài nguyên sẵn có giảm sẽ dịch chuyển đường tổng cung sang trái.
  - *Dịch chuyển do công nghệ thay đổi:* Sự gia tăng trình độ công nghệ sẽ dịch chuyển đường tổng cung sang phải. Ngược lại, công nghệ hiện hữu tụt hậu (có thể do quy định của chính phủ) sẽ dịch chuyển đường tổng cung sang trái.

Tóm tắt đường tổng cung ngắn hạn

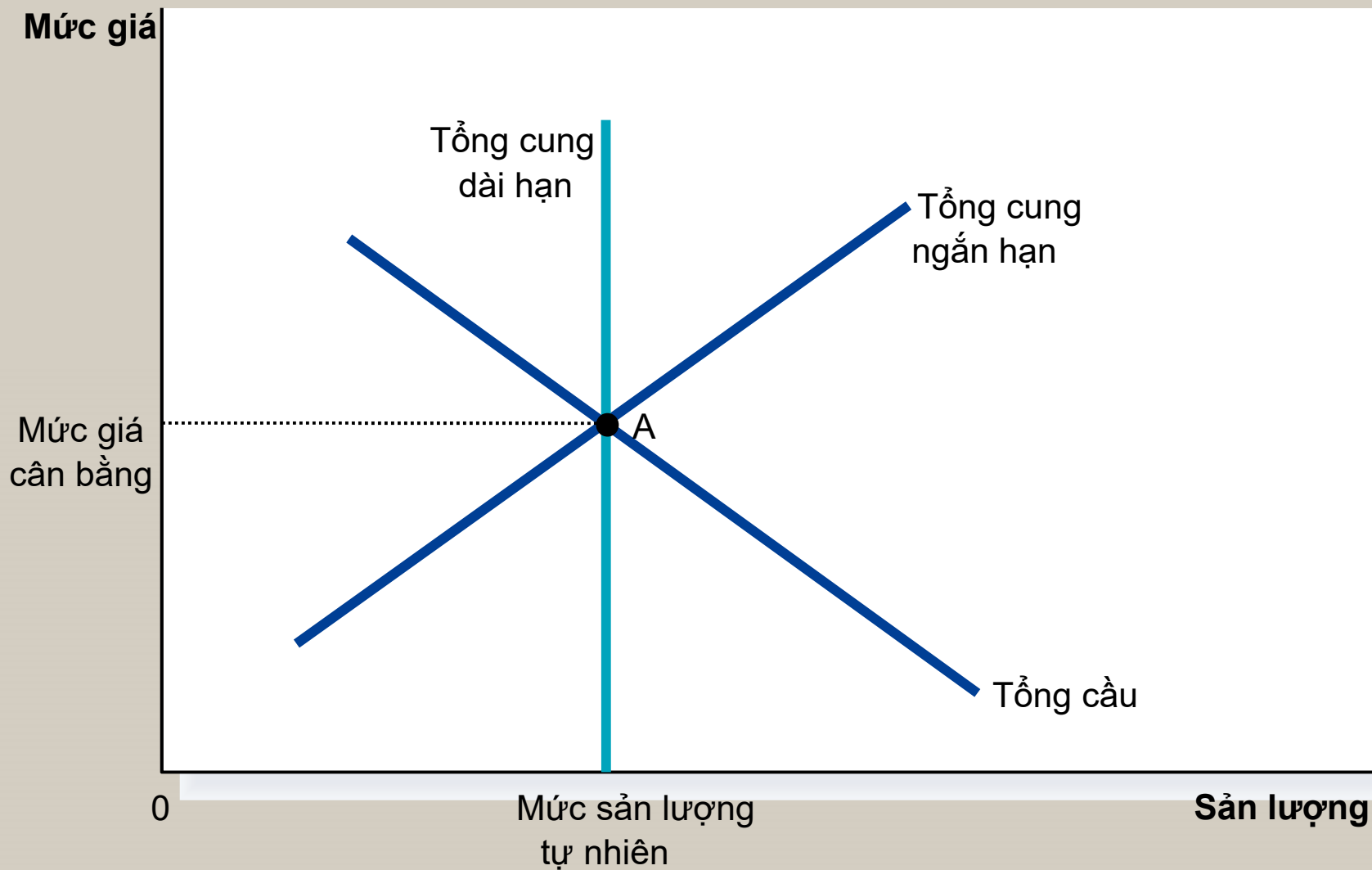
- Tại sao đường tổng cung ngắn hạn dịch chuyển?
  - *Dịch chuyển do mức giá kỳ vọng thay đổi*: Sự sụt giảm mức giá kỳ vọng sẽ đẩy đường tổng cung ngắn hạn sang phải. Sự gia tăng mức giá kỳ vọng sẽ đẩy đường tổng cung ngắn hạn sang trái.

KIỂM TRA NHANH

- *Giải thích tại sao đường tổng cung dài hạn lại thẳng đứng.*
- *Giải thích ba lý thuyết về độ dốc dương của đường tổng cung ngắn hạn.*
- *Các biến số nào dịch chuyển cả đường tổng cung dài hạn và ngắn hạn?*
- *Biến số nào dịch chuyển đường tổng cung ngắn hạn, không phải đường tổng cung dài hạn?*

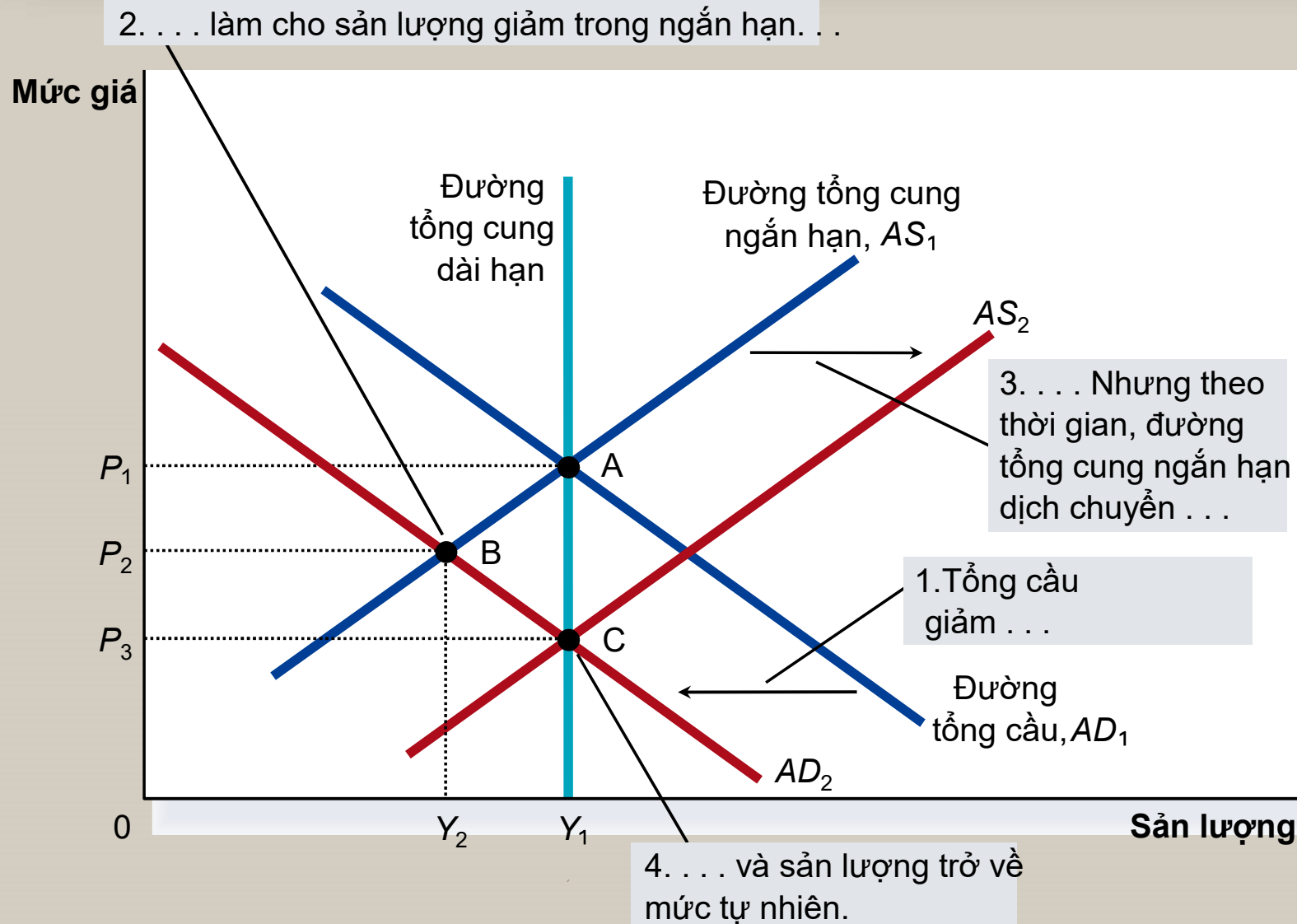
Hình 7 Cân bằng dài hạn

Bốn bước phân tích biến động kinh tế

1. Xác định liệu biến cố có làm dịch chuyển đường tổng cầu hay đường tổng cung (hoặc cả hai).
2. Xác định hướng dịch chuyển của các đường này.
3. Dùng biểu đồ tổng cầu và tổng cung để xác định tác động lên sản lượng và mức giá trong ngắn hạn.
4. Dùng biểu đồ tổng cầu và tổng cung để phân tích nền kinh tế chuyển dịch từ mức cân bằng ngắn hạn mới sang cân bằng dài hạn như thế nào.

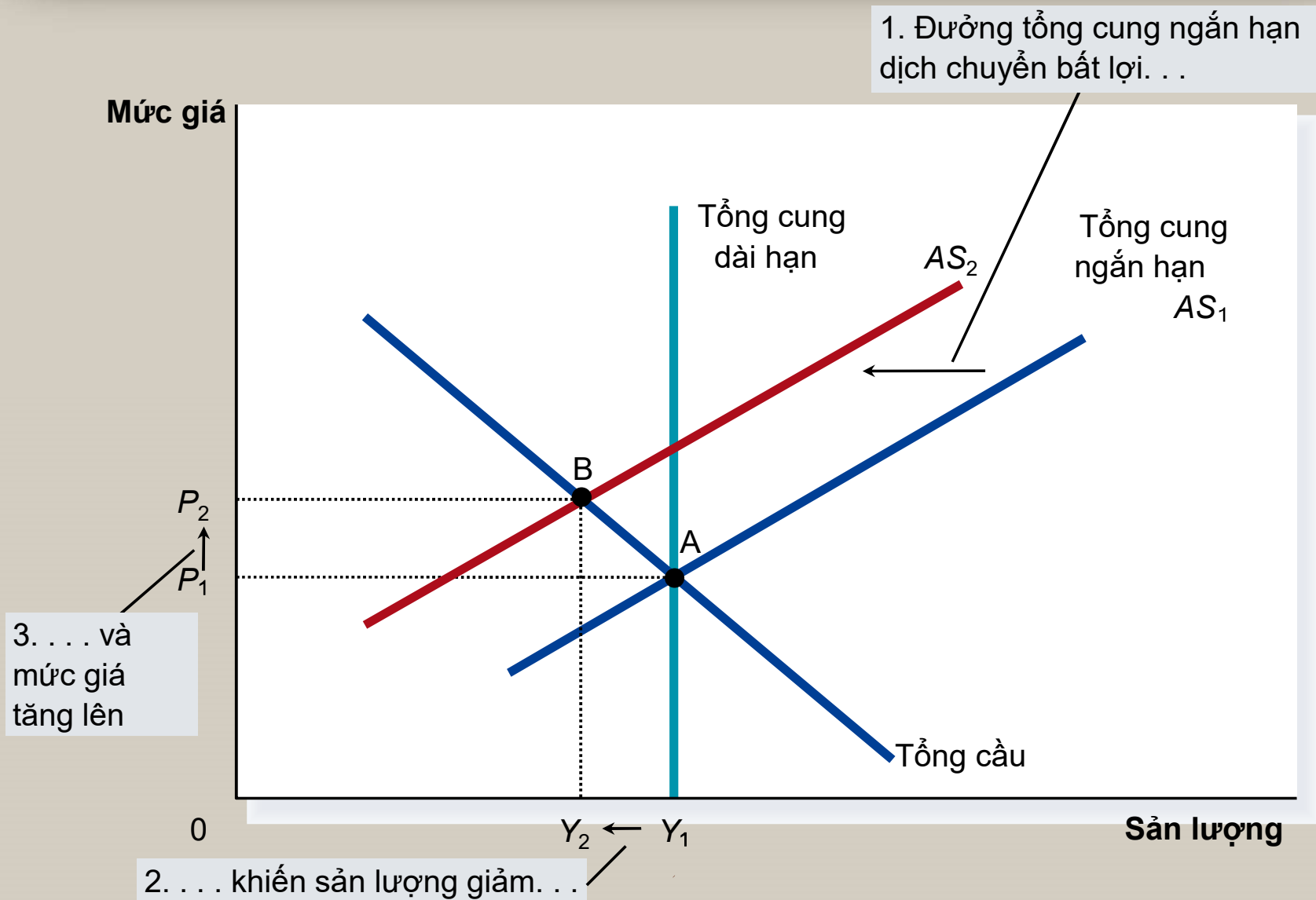
Hình 8 Sự sụt giảm của tổng cầu

Hai nguyên nhân gây biến động kinh tế

- Những tác động của sự dịch chuyển tổng cầu – ba bài học:
  - Trong ngắn hạn, sự dịch chuyển tổng cầu gây ra biến động sản lượng hàng hóa và dịch vụ của nền kinh tế.
  - Trong dài hạn, sự dịch chuyển của đường tổng cầu ảnh hưởng đến mức giá chung nhưng không ảnh hưởng đến sản lượng.
  - Các nhà hoạch định chính sách tạo ảnh hưởng lên tổng cầu có thể có khả năng giảm thiểu mức độ nghiêm trọng của các biến động kinh tế.

Hình 10 Sự dịch chuyển bất lợi của tổng cung

Hai nguyên nhân gây biến động kinh tế

- Những tác động của sự dịch chuyển tổng cung
  - Một sự suy giảm của một trong các nhân tố cấu thành của tổng cung sẽ dịch chuyển đường tổng cung sang trái:
    - Sản lượng giảm dưới mức sản lượng tự nhiên.
    - Thất nghiệp tăng.
    - Mức giá tăng.

Tác động của sự dịch chuyển tổng cung

- **Đình lạm (Stagflation)**

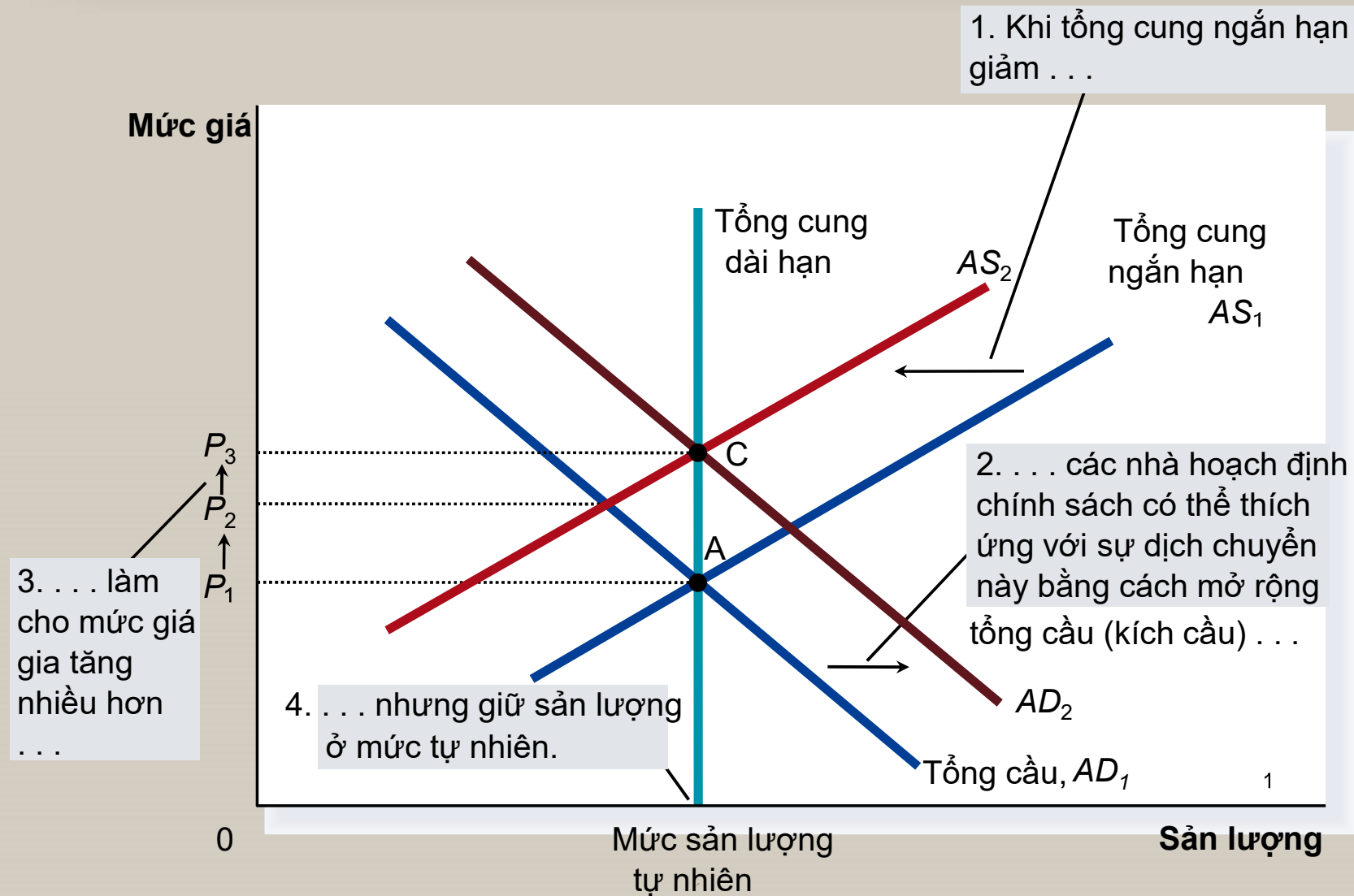
- Sự dịch chuyển bất lợi của tổng cung gây nên hiện tượng đình lạm (*stagflation*)—một giai đoạn vừa đình trệ (recession - sản lượng giảm) và lạm phát (inflation – giá cả tăng).
  - Sản lượng giảm và giá cả tăng.
  - Các nhà hoạch định chính sách, những người có thể tác động lên tổng cầu, không thể giảm thiểu cả hai tác động bất lợi này cùng một lúc.

Tác động của sự dịch chuyển tổng cung

- Phản ứng chính sách trước đình trệ
  - Các nhà hoạch định chính sách có thể phản ứng trước sự đình trệ theo một trong các cách:
    - Không làm gì và đợi cho giá và lương tự điều chỉnh.
    - Hành động nhằm tăng tổng cầu bằng cách sử dụng chính sách tiền tệ và tài khóa. Chính sách thích ứng này phải chấp nhận mức giá cao hơn để duy trì mức sản lượng và việc làm cao hơn.

Hình 11 Thích nghi với sự dịch chuyển bất lợi của tổng cung

Tác động của sự dịch chuyển tổng cung

- Hai bài học:
  - Những chuyển dịch của tổng cung có thể gây nên tình trạng đình lạm, là hiện tượng kết hợp giữa suy thoái (sản lượng giảm) và lạm phát (giá cả tăng).
  - Các nhà hoạch định chính sách có khả năng tác động lên tổng cầu có thể giảm thiểu tác động bất lợi này lên sản lượng nhưng với cái giá là đẩy lạm phát cao hơn.

KIỂM TRA NHANH

- *Giả sử sự đắc cử của một ứng viên tổng thống được ủng hộ bỗng nhiên làm tăng niềm tin của người dân vào tương lai. Hãy sử dụng mô hình tổng cầu và tổng cung để phân tích tác động lên nền kinh tế.*

Tóm tắt

- Mọi xã hội đều trải qua những biến động kinh tế ngắn hạn quanh xu hướng dài hạn.
- Những biến động này là bất thường và hầu như không thể dự báo.
- Khi suy thoái xảy ra, GDP thực và các thước đo về thu nhập, chi tiêu và sản lượng đều giảm, và thất nghiệp tăng lên.

Tóm tắt

- Lý thuyết kinh tế cổ điển dựa trên giả định cho rằng các biến số danh nghĩa như cung tiền và mức giá không ảnh hưởng đến các biến số thực như sản lượng và việc làm. Đa số các nhà kinh tế tin rằng giả định này là chính xác trong dài hạn, nhưng không phải trong ngắn hạn.
- Các nhà kinh tế phân tích những biến động kinh tế ngắn hạn sử dụng mô hình tổng cầu và tổng cung.
- Theo mô hình này, sản lượng hàng hóa và dịch vụ và mức giá chung điều chỉnh để cân bằng tổng cầu và tổng cung.

Tóm tắt

- Đường tổng cầu dốc xuống vì ba lý do:
  - Hiệu ứng của cải: mức giá thấp hơn làm tăng giá trị thực của số tiền hộ gia đình nắm giữ, kích thích chi tiêu mua sắm.
  - Hiệu ứng lãi suất: mức giá thấp hơn sẽ làm giảm lượng cầu tiền hộ gia đình nắm giữ; khi họ cố gắng chuyển tiền thành những tài sản sinh lời, thì lãi suất giảm, kích thích chi tiêu đầu tư.
  - Hiệu ứng tỷ giá hối đoái: khi mức giá thấp hơn làm giảm lãi suất, đồng tiền sẽ mất giá trên thị trường ngoại hối, kích thích xuất khẩu ròng.

Tóm tắt

- Bất kỳ sự kiện hay chính sách nào làm tăng tiêu dùng, đầu tư, mua sắm của chính phủ hay xuất khẩu ròng ở mức giá cho trước đều làm tăng tổng cầu (đường tổng cầu dịch chuyển sang phải).
- Bất kỳ sự kiện hay chính sách nào làm giảm tiêu dùng, đầu tư, mua sắm của chính phủ, hay xuất khẩu ròng ở mức giá cho trước đều làm giảm tổng cầu (đường tổng cầu dịch chuyển sang trái).

Tóm tắt

- Đường tổng cung dài hạn có dạng dốc đứng. Trong dài hạn, lượng cung hàng hóa và dịch vụ phụ thuộc vào lao động, vốn, tài nguyên thiên nhiên và công nghệ của nền kinh tế nhưng không phụ thuộc vào mức giá chung.

Tóm tắt

- Trong ngắn hạn, đường tổng cung có độ dốc hướng lên.
- Có ba lý thuyết lý giải độ dốc hướng lên của đường tổng cung ngắn hạn:
  - Lý thuyết tiền lương kết dính.
  - Lý thuyết giá cả kết dính.
  - Lý thuyết về sự ngộ nhận.

Tóm tắt

- Lý thuyết tiền lương kết dính: Một sự sụt giảm mức giá ngoài dự kiến sẽ tạm thời làm tăng tiền lương thực, dẫn đến việc doanh nghiệp cắt giảm việc làm và sản xuất.
- Lý thuyết giá cả kết dính: Một sự sụt giảm mức giá ngoài dự kiến sẽ làm cho một số doanh nghiệp có giá cả tạm thời quá cao, nên doanh số bán của họ bị giảm và buộc họ phải cắt giảm sản xuất.
- Lý thuyết về sự ngộ nhận: một sự sụt giảm mức giá ngoài dự kiến sẽ khiến cho các nhà cung ứng ngộ nhận rằng mức giá tương đối của họ đã giảm, nên họ cắt giảm sản xuất.

Tóm tắt

Ba lý thuyết lý giải độ dốc hướng lên của đường tổng cung ngắn hạn:

- điều ngụ ý rằng sản lượng biến động khỏi mức tự nhiên khi mức giá thực tế chệch khỏi mức giá mà mọi người kỳ vọng.

$$Y = Y^* + a.(P - P^e)$$

Tóm tắt

- Những sự kiện làm thay đổi khả năng sản xuất ra sản lượng của nền kinh tế như thay đổi về lao động, vốn, tài nguyên thiên nhiên hay công nghệ sẽ làm dịch chuyển đường tổng cung ngắn hạn (và có thể dịch chuyển cả đường tổng cung dài hạn).
- Ngoài ra, vị trí của đường tổng cung ngắn hạn còn phụ thuộc vào mức giá kỳ vọng.

Tóm tắt

- Một nguyên nhân khả dĩ gây biến động kinh tế là sự dịch chuyển của tổng cầu. Khi đường tổng cầu dịch sang trái, thì sản lượng và giá cả giảm đi trong ngắn hạn. Theo thời gian, khi thay đổi của mức giá kỳ vọng làm cho tiền lương, giá cả và nhận thức điều chỉnh theo, thì đường tổng cung ngắn hạn dịch sang phải. Sự dịch chuyển này đưa nền kinh tế trở về mức sản lượng tự nhiên nhưng ở mức giá mới thấp hơn.

Tóm tắt

- Một nguyên nhân khả dĩ thứ hai gây biến động kinh tế là sự chuyển dịch của tổng cung. Khi đường tổng cung ngắn hạn dịch sang trái, tác động là sản lượng giảm và giá tăng lên – kết hợp này gọi là đình trệ kèm lạm phát hay tình trạng đình lạm. Theo thời gian, khi tiền lương, giá cả và nhận thức điều chỉnh, đường tổng cung ngắn hạn dịch sang phải trở lại, đưa mức giá và sản lượng tương ứng về mức ban đầu.